

MODULIO APRAŠAS

Modulio pavadinimas	Kodas
Lyginamoji ir transnacionalinė istorija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Dalia Bukelevičiūtė Kitas (-i): asist. dr. Ryšard Gaidis, lekt. Andrius Grodis, dr. Antanas Terleckas dokt. Rugilė Rožėnė	Istorijos fakultetas, Naujosios istorijos katedra, Istorijos studijų programa, 2023

Studijų pakopa	Modulio paskirtis	Modulio tipas
I pakopa	Studijų krypties (SK1)	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	4 semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Gebėti skaityti literatūrą bent viena užsienio kalba	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Modulio apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
15	400 val.	160 val.	240 val.

Modulio tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Modulio tikslas – suteikti studentui žinias ir gebėjimus susijusius su lyginamąja bei transnacionaline istorija laiko ir erdvės atžvilgiu. Tiriant istoriją iš transnacionalinės perspektyvos, koncentruojamasi į kontaktą tarp bendruomenių, politinių darinių (valstybių) ir visuomenių. Studentai įgis žinių apie pagrindines geopolitikos, imperializmo, okupacijų, globaliosios Šiaurės ir globaliųjų Pietų istorines sąvokas, svarbiausią šaltinių terminiją ir pagrindinius istorinius įvykius. Bus ugdomi bendrieji komunikaciniai ir darbo grupėje gebėjimai, o kritinės analizės ir lyginamojo metodo taikymo gebėjimai bus įgyjami analizuojant šaltinius, literatūrą ir vaizdinę medžiagą. Ugdant specialiuosius gebėjimus studentai gebės analizuoti geografinės erdvės ir gamtinių sąlygų poveikį praeityje vykusiems politiniams procesams, gebės lyginti, sintetinti ir analizuoti imperializmo, kolonializmo ir postkolonializmo istorijos XIX – XX a. svarbiausius procesus, suvoks nacizmą kaip istorinį procesą Europos kontekste ir gebės identifikuoti jo raišką atskirų valstybių istorijoje, susipažins su iš skirtingų perspektyvų pristatoma globaliųjų Pietų ir Šiaurės santykių socialine, kultūrine problematika.</p>		
Modulio studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Žinos transnacionalinės istorijos procesų (pvz., migracijos, imperializmo, kolonizacijos) svarbiausias sąvokas, ypatybes, procesus ir gebės juos identifikuoti bei analizuoti.	Skaitant paskaitas siekiama suteikti pagrindines studentams žinias, susijusias su globalios ir transnacionalinės istorijos suvokimu. Konsultacijų metu su dėstytoju aptariamos savarankiškai analizuojamos temos, parenkama istoriografinė medžiaga, šaltiniai, apibrėžiami rašto darbo tikslai ir uždaviniai.	Galutinis egzaminas. Koliokviumas. Rašto darbas.
Įgis komunikacinius, analitinius ir darbo grupėse gebėjimus, gebės analizuoti transnacionalinės istorijos problemas ir jas pristatyti auditorijai. Gebės argumentuoti individualią poziciją (pasiremdamas kitų mokslininkų darbais)	Seminarų, diskusijų organizavimas, kurių metu siekiama sudominti studentus atskiromis temomis ir ugdyti akademinės diskusijos kultūrą.	Pranešimas/problemos pristatymas naudojant vaizdinę prezentaciją. Atsiskaitymas už grupėse parengtą projektą geopolitikos,

skirtingų istorinių reiškinių atžvilgiu.	Savarankiškos studijos.	imperializmo, nacistinės okupacijos, Vakarų šalių ir socialistinių šalių ryšių su globaliaisiais Pietumis temomis (projekto pristatymas ir aptarimas).
Gėbės savarankiškai formuluoti istorines-geopolitines problemas pagal pasirinktus šaltinius ir literatūrą, išmanys metodus ir kriterijus (parametrus), pagal kuriuos galima grupuoti/klasifikuoti tautas ir valstybes. Galės įvardinti svarbiausius globalios, lyginamosios ir transnacionalinės istoriografinės prieigos ypatybes.	Projektinis mokymo metodas taikytinas siekiant studentų grupėse spręsti transnacionalines, globalias problemas. Audiovizualinis problemos pristatymo metodas.	Atsiskaitymas už grupėse savarankiškai parengtą projektą, vizualinį problemos pristatymą.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Koliokviumai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Geopolitinė XX a. Vakarų Europos valstybių istorija (lekt. Andrius Grodis) 2 kred.	12	2	10				24	38	Savarankiškas literatūros, skaitymas, pasirengimas seminarams
2. Imperializmas, kolonializmas ir postkolonializmas pasaulyje XIX – XX a. (asist. dr. Ryšard Gaidis) 4 kred.	22	4	14		2		42	60	Savarankiškas literatūros skaitymas, darbas grupėse rengiantis seminarams, rašto darbų (mokslinio teksto recenzijų) parengimas seminarams
3. Vakarų ir socialistinio pasaulio ryšiai su globaliaisiais Pietumis Šaltojo karo metais (dr. Antanas Terleckas (22 val., 2 kred.), dokt. Rugilė Rožėnė (20 val., 2 kred.) 4 kred.	12	4	24		2		42	62	Savarankiškas literatūros, skaitymas, pasirengimas seminarams, pristatymų rengimas naudojant vizualines priemones
4. Nacistinės okupacijos lyginamoji analizė (doc. dr. Dalia Bukelevičiūtė) 5 kred.	26	4	22				52	80	Savarankiškas literatūros skaitymas, pasirengimas seminarams, rašto darbo rašymas, pristatymų rengimas naudojant vizualines priemones
Iš viso	72	14	70		4		160	240	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
<i>Taikomas kaupiamasis vertinimas</i>			
Galutinis egzaminas	35	Atsiskaitymas raštu išklauius visus modulio dalykus ir atlikus visas tarpinio atsiskaitymo užduotis	<p>1-4 balai – studentas nesugeba savarankiškai atrinkti svarbiausią literatūrą, savarankiškai nesuformuoja problemos, neiškelia tikslų ir uždavinių, negeba derinti vaizdinės medžiagos su tiriamą problematika, negeba savarankiškai parinkti tinkamų metodų tiriamai problemai spręsti ar temai analizuoti.</p> <p>5 balai – studentas geba suformuluoti transnacionalinei istorijai aktualius klausimus, iškelti problemas, žino istorinius faktus pagal kuriuos galima lyginti procesus, tačiau nesugeba pasirinkti tinkamos literatūros ir pritaikyti tinkamų tyrimo metodų, kad būtų pasiektas laukiamas rezultatas.</p> <p>6-7 balai – studentas geba savarankiškai formuluoti transnacionalinei istorijai aktualias problemas, geba lyginti istorinius reiškinius ir procesus tarpusavyje, tačiau atlikdamas tyrimus netaiko tarpdisciplininių aspektų ir netaiko geopolitinių koncepcijų, tačiau geba atrinkti ir analizuoti įvairius šaltinius, literatūrą.</p> <p>8-9 balai – studentas geba savarankiškai formuluoti transnacionalinei istorijai aktualias problemas, geba lyginti istorinius reiškinius ir procesus tarpusavyje, savarankiškai pasirenka literatūrą, geba vaizdinę medžiagą derinti su tiriamą problematika, aktyviai dalyvauja seminaruose bei diskusijose, vadovauja rengiant projektus arba rodo išskirtinę iniciatyvą taikant naujus originalius tyrimo metodus, arba pats juos siūlo seminarų, diskusijų, konsultacijų metu. Daro savarankiškas išvadas.</p> <p>10 balų – žino metodus ir geba juos pritaikyti savarankiškame darbe, kaip atskirti, lyginti bei rasti bendrus civilizacijų, nacijų, tautų, valstybių bruožus, savarankiškai suformuluotą problemą geba analizuoti ir palyginti pasauliniu ir regioniniu mastu, geba daryti savarankiškas išvadas. Gerai išmano geopolitines koncepcijas, jas pritaiko savo tyrimuose. Išmano geografijos įtaką pasaulio vystymuisi ir geba tyrimuose pritaikyti kitus tarpdisciplininius aspektus. Aktyviai dalyvauja seminaruose/diskusijose ir rodo iniciatyvą rengiant, pristatant projektus.</p> <p>Papildomai 1 balas gali būti suteikiamas arba atimamas įvertinus studento dalyvavimą seminaruose. Vertinami atsiskaitymai už visas modulio temas.</p>
Rašto darbas	20	1 rašto darbas modulio dėstymo metu	<p>1-4 balai – studentas nesugeba savarankiškai atrinkti svarbiausios, literatūros, savarankiškai nesuformuoja problemos, neiškelia tikslų ir uždavinių, negeba parinkti tinkamų metodų tiriamai problemai spręsti ar temai analizuoti, neatitinka minimalių reikalavimų.</p> <p>5-6 balai – rašto darbas atliktas paviršutiniškai, didesnio dėmesio neskiriant pagrindinės ir papildomos literatūros skaitymui ir analizavimui, nepateikia savarankiškų išvadų, tačiau studentas geba suformuluoti transnacionalinei istorijai aktualius klausimus, iškelti problemas;</p> <p>7-8 balai – rašto darbui trūksta vieningumo ir rišlumo, aiškių tikslų ir argumentais pagrįstų išvadų, kai kurios dalys susiejamos į integruotą visumą, tačiau studentas geba savarankiškai formuluoti transnacionalinei istorijai aktualias problemas, geba lyginti istorinius reiškinius ir procesus tarpusavyje, savarankiškai pasirenka literatūrą, taiko tyrimo metodus, daro savarankiškas išvadas.</p> <p>9-10 balai – demonstruoja integruotas originalias žinias; originalus, savarankiškas darbas, žino ir taiko metodus,</p>

			savarankiškai suformuluotą problemą geba analizuoti ir palyginti pasauliniu ir regioniniu mastu, geba daryti savarankiškas išvadas. Gerai išmano ir taiko geopolitines koncepcijas.
Pranešimas/problemos pristatymas naudojant vaizdinę prezentaciją seminarų metu	25	2-4 prezentacijos naudojant žemėlapius ir/ar kitą vaizdinę medžiagą modulio dėstymo metu	<p>1-4 – studentas nesugeba savarankiškai atrinkti svarbiausios literatūros, vaizdinės informacijos, savarankiškai nesuformuluoja problemos, neiškelia ir nesugeba pristatyti tikslų ir uždavinių, negeba parinkti tinkamų metodų tiriamai problemai spręsti ar temai analizuoti, neparengia pranešimo/prezentacijos pasirinkta tema.</p> <p>5 balai – studentas geba suformuluoti pranešimo/prezentacijos temą, problemą, iškelia tikslus bei uždavinius, žino istorinius faktus pagal kuriuos galima parengti pranešimą/prezentaciją, tačiau nesugeba suvaldyti informacijos, pagal iškeltą problemą nepasirenka tinkamos literatūros ir vaizdinės medžiagos, pristatydamas temą nesusieja svarbių istorinių procesų.</p> <p>6-7 balai – studentas geba formuluoti transnacionalinei istorijai aktualias problemas, geba lyginti istorinius reiškinius ir procesus tarpusavyje, tačiau pristatydamas pranešimą/prezentaciją netaiko tarpdisciplininių aspektų ir netaiko geopolitinių koncepcijų, bet geba atrinkti ir analizuoti įvairius literatūrą bei vaizdinę medžiagą.</p> <p>8-9 balai – studentas geba savarankiškai formuluoti transnacionalinei istorijai aktualias problemas, geba lyginti istorinius reiškinius ir procesus tarpusavyje, savarankiškai pasirenka literatūrą ir vaizdinę medžiagą, vaizdinę medžiagą sieja su analizuojamais istoriniais procesais, daro savarankiškas išvadas.</p> <p>10 balų – originaliai atskleidžia pasirinktą temą ir savarankiškai suformuluotą problemą, į pranešimą/prezentaciją įtraukia originalius vaizdus ir literatūrą, vaizdinę medžiagą tiesiogiai susieja su analizuojama problema, taiko tam tikrus metodus, vienos prezentacijos metu geba derinti kelių tipų vaizdinę medžiagą, pateikia originalias savarankiškas išvadas.</p>
Atsiskaitymas už grupėse savarankiškai parengtą projektą geopolitikos, imperializmo, nacistinės okupacijos, Vakarų šalių ir socialistinių šalių ryšių su globaliaisiais Pietumis temomis	20	1-2 projektų pristatymas modulio dėstymo metu	<p>1-4 – studentai nesugeba savarankiškai atrinkti svarbiausios literatūros, vaizdinės informacijos, savarankiškai nesuformuluoja problemos, neiškelia ir nesugeba pristatyti tikslų ir uždavinių;</p> <p>5 balai – studentai geba suformuluoti projekto temą, problemą, iškelia tikslus bei uždavinius, žino istorinius faktus pagal kuriuos galima parengti projektą, tačiau nesugeba suvaldyti informacijos, pagal iškeltą problemą nepasirenka tinkamos literatūros ir vaizdinės medžiagos;</p> <p>6-7 balai – studentai geba formuluoti transnacionalinei istorijai aktualias problemas, geba lyginti istorinius reiškinius ir procesus tarpusavyje, tačiau pristatydami projektą netaiko tarpdisciplininių aspektų ir geopolitinių koncepcijų;</p> <p>8-9 balai – studentai geba savarankiškai formuluoti transnacionalinei istorijai aktualias problemas, geba lyginti istorinius reiškinius ir procesus tarpusavyje, savarankiškai pasirenka literatūrą ir vaizdinę medžiagą, vaizdinę medžiagą sieja su analizuojamais istoriniais procesais, daro savarankiškas išvadas;</p> <p>10 balų – originaliai atskleidžia pasirinktą temą ir savarankiškai suformuluotą problemą, į projektą įtraukia originalius vaizdus ir literatūrą, vaizdinę medžiagą tiesiogiai susieja su analizuojama problema, taiko tam tikrus metodus, vienos prezentacijos metu geba derinti kelių tipų vaizdinę medžiagą, pateikia originalias savarankiškas išvadas.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
	2015	The Cambridge History of the Second World War, Vol. 2-3		Cambridge
Black J.	2009	Geopolitics		London
Davies N.	2002	Europa: istorija		Vilnius
Davies N.	2009	Kariaujanti Europa: 1939–1945. Sunki pergalė.		Vilnius
Norkus Z.	2009	Nepasiskelbusioji imperija. Lietuvos Didžioji Kunigaikštija lyginamosios istorinės imperijų sociologijos požiūriu.		Vilnius: Aidai
Parker. G.	1998	Geopolitics. Past, present and Future		London and Washington
Pakštas K.	2003	Kultūra. Civilizacija. Politika,		Kaunas
Said E. W.	2006	Orientalizmas		Vilnius: Apostrofa
Saunier P.	2013	Transnational History		Basingstoke
Steiner Z.	2011	The triumph of the dark: European international history, 1933-1939		Oxford
Westad, O. A.	2005	The Global Cold War: Third World Interventions and the Making of Our Times		Cambridge
Papildoma literatūra				
Arendt H.	2001	Totalitarizmo ištakos. p. 143 – 302.		Vilnius: Tyto alba
Beevor A.	2014	The Second World War		London
Bideleux R., Ian Jeffries	2007	A history of Eastern Europe: crisis and change		London
Blouet B.	2004	Geopolitics and Globalization in the Twentieth Century		London
Guzzini S.	2012	The Return of Geopolitics in Europe? Social Mechanisms and Foreign Policy Identity Crises		Cambridge
Young-Sun, H.	2015	Cold War Germany, the Third World, and the Global Humanitarian Regime		Cambridge
Nicholas L. H.	1994	The rape of Europa: the fate of Europe's treasures in the Third Reich at the Second world war		London
Schenck M. S.	2022	Remembering African Labor Migration to the Second World. Socialist Mobilities between Angola, Mozambique, and East Germany.		Switzerland